

UZIMANJE I OZNAČAVANJE UZORAKA ZA POTREBE SLUŽBENIH KONTROLA

1. Količina uzoraka

U nacionalnom programu kontrole rezidua moraju se utvrditi najmanje količine uzoraka. Najmanje količine uzoraka moraju biti dovoljne da ovlaštenim laboratorijima omoguće izvođenje analitičkih postupaka potrebnih za orjentacionu (screening) i potvrdnu analizu. Posebno za živinu, akvakulturu, zečeve, divljač iz uzgoja, gmizavce i insekte uzorak se sastoji od jedne ili više životinja, zavisno od zahtjeva analitičke metode. Veličina uzorka za jaja iznosi najmanje 12 ili više jaja, prema primijenjenim analitičkim metodama. Ako u jednom uzorku više kategorija supstanci treba analizirati različitim analitičkim metodama, veličina uzorka povećava se u skladu sa tim.

2. Podjela uzorka

Svaki uzorak se mora podijeliti na najmanje dva jednaka poduzorka na kojima se može obaviti cjelokupni analitički postupak, osim ako je to tehnički nemoguće ili ako se to ne zahtijeva nacionalnim zakonodavstvom. Podjela na poduzorke može se izvršiti na mjestu uzorkovanja ili u ovlaštenoj laboratoriji.

3. Sljedivost

Svaki uzorak uzima se tako da ga je uvijek moguće povezati sa mjestom uzimanja uzorka, poljoprivrednim gazdinstvom porijekla i serijom životinja ili, prema potrebi, sa pojedinačnom životinjom. Uzorci mlijeka mogu se uzimati na bilo kojem od sljedećih mjesta:

- 1) na poljoprivrednom gazdinstvu iz posude za sakupljanje mlijeka;
- 2) u objektu za preradu mlijeka (mlekari), prije ispuštanja mlijeka.

4. Oprema za uzorkovanje

Oprema za uzorkovanje i pakovanje mora biti odgovarajuća i mora obezbjediti integritet i sledljivost uzorka. Oprema za uzorkovanje i pakovanje mora spriječavati zamjenu uzoraka, kontaminaciju i degradaciju (kvarenje) uzraka. Uzorci moraju biti zapečaćeni (plombirani).

5. Zapisnik o uzorkovanju

Za svako službeno uzorkovanje mora se sačiniti zapisnik o uzorkovanju.

Inspektor u zapisniku o uzorkovanju unosi najmanje sljedeće podatke:

- 1) adresu nadležnog organa;
- 2) ime inspektora ili identifikacionu oznaku;
- 3) službenu oznaku uzorka;
- 4) datum uzorkovanja;
- 5) ime i adresu vlasnika ili osobe koja je zadužena za životinje ili proizvode životinjskog porijekla;
- 6) naziv i adresu poljoprivrednog gazdinstva porijekla životinja (kod uzorkovanja na gazdinstvu);
- 7) broj objekta/broj klanice;
- 8) identifikaciju životinje ili proizvoda;
- 9) životinjsku vrstu;
- 10) uzrakovani matriks (materijal);
- 11) prema potrebi, lijekove koji su dati životinjama tokom posljednje četiri nedjelje prije uzorkovanja (kod uzorkovanja na gazdinstvima);
- 12) supstancu ili grupu supstanci koje se ispituju;
- 13) posebne napomene, po potrebi.

Papirni i/ili elektronski primjerci zapisnika dostavljaju se u skladu sa utvrđenim procedurama. Zapisnik o uzorkovanju popunjava se na način kojim se garantuje njihova vjerodostojnost i pravna valjanost, zbog čega te dokumente potpisuje inspektor. Kod uzorkovanja na gazdinstvu može se pozvati vlasnik ili njegov predstavnik da potpiše zapisnik o uzorkovanju.

Primjerak zapisnika o uzorkovanju čuva se od strane nadležnih organa koji garantuju da zapisnici neće biti dostupni neovlaštenim osobama.

Ako je potrebno, o uzorkovanju se može obavijestiti vlasnik životinja ili vlasnik objekta.

6. Zapisnik o uzorkovanju za laboratoriju (propratni akt)

Zapisnik o uzorkovanju za laboratoriju mora biti u skladu sa zahtjevima utvrđenima standardom MEST/ISO/IEC 17025:2017 i sadržati najmanje sledeće podatke:

- 1) adresu nadležnog organa ili imenovanih tijela;
- 2) ime inspektora ili identifikacionu oznaku;
- 3) službenu oznaku uzorka;
- 4) datum uzorkovanja;
- 5) životinjsku vrstu;
- 6) matriks (materijal) uzorka;
- 7) supstance ili grupe supstanci koje se ispituju;
- 8) posebne napomene.

Zapisnik o uzorkovanju za laboratoriju predaje se laboratoriji zajedno s uzorkom.

7. Transport i čuvanje

U programima kontrole rezidua utvrđuju se odgovarajući uslovi za transport i čuvanje uzoraka za svaku kombinaciju analita i matriksa kako bi se obezbjedila stabilnost analita i cjelovitost uzorka. Vrijeme transporta mora biti što kraće, a temperatura tokom transporta mora biti odgovarajuća kako bi se obezbjedila stabilnost analita.

Posebnu pažnju treba obratiti na transportne kutije, temperaturu i vrijeme isporuke ovlaštenoj laboratoriji.

U slučaju neusklađenosti uzorka sa zahtjevima programa kontrole rezidua, laboratorija o tome bez odlaganja obavještava nadležni organ.